

FINANČNÁ GRAMOTNOST
ISCED 2

Finančná gramotnosť

CHARAKTERISTIKA

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Žiaci sú vedení k tomu, aby:

- vedeli posúdiť význam trvalých životných hodnôt, zvážiť vplyv peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb,
- vedeli používať spoľahlivé informácie a rozhodovacie procesy pri osobných financiách,
- rozumeli a orientovali sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny,
- vedeli vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu, v rámci možností dokázali organizovať osobné financie a používali rozpočet na riadenie hotovosti,
- orientovali sa v problematike udržania výhodnosti, požičiavania za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu,
- vedeli aplikovať rôzne finančné stratégie (veku primerané), ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi,
- používali primerané stratégie riadenia rizík

OBSAH VZDELÁVANIA

Je rozdelený do jednotlivých tém:

1. Človek vo sfére peňazí
2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí
3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca
4. Úver a dlh
5. Sporenie a investovanie
6. Riadenie rizika a poistenie

Metódy a formy práce

Pri vyučovaní finančnej gramotnosti sa budeme snažiť využiť nielen metódy a formy práce, ktoré sú klasické, ale aj metódy a formy práce, ktoré sú nové, moderné a motivujúce:

- vyhľadávanie informácií,

- práca s internetom,
- demonštrácie,
- pozorovania,
- počúvania,
- opisu udalostí, javov a vecí
- rozhovory,
- čítanie,
- brainstorming,
- porovnávanie,
- pokusy a experimenty,
- alternatívne úlohy,
- plánovanie,
- didaktické hry
- metódy hodnotenia,
- diskusie.

Formy vyučovania

- skupinové vyučovanie,
- problémové vyučovanie,
- projektové vyučovanie,
- exkurzia a vychádzka.

Učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: webové stránky s témami finančnej gramotnosti, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

Hodnotenie :

Hodnotíme v rámci jednotlivých predmetov a vychádzame pritom z Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy

Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy. Čiastkové kompetencie jednotlivých tém finančnej gramotnosti sú priamo začlenené v jednotlivých predmetoch.

PREDMET: ETICKÁ VÝCHOVA

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia:

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a

východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Ročník: piaty – šiesty

Téma: Vplyv prostredia na sebaúctu – škola, rodina

Ročník: siedmy – deviaty

Téma: Rozvíjanie skromnosti (opak neprimeraného sebaocenenia)

Závislosti, ktoré znehodnocujú a ohrozujú život

Čiastková kompetencia 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

Ročník: piaty – šiesty

Téma: Prejav úcty voči iným

Antipatia, rasizmus

Ročník: siedmy – deviaty

Téma: Cieľavedomosť, pracovitosť, usilovnosť, čistota zmysľania

Čiastková kompetencia 3: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Žiak je schopný:

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

Ročník: piaty – šiesty

Téma: Čo môžem urobiť lepšie (poznatie svojich silných a slabých stránok)

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia:

Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.
Argumentovať na príkladoch úspešných jednotlivcov plánovanie vlastnej profesijnej cesty.

Ročník: *piaty – šiesty*

Téma: Čo môžem urobiť lepšie (poznatie svojich silných a slabých stránok)

Čiastková kompetencia 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Žiak je schopný: Uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch. Opísať základné typy bankových produktov

Ročník: *piaty – šiesty*

Téma: Riešenie problémových situácií nezvyčajným spôsobom

Ročník: *siedmy – deviaty*

Téma: Reflektovanie vplyvu masmédií - prosociálne vzory v masmédiách, kritické hodnotenie videoprodukcie a televíznych programov

Čiastková kompetencia 3: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

Žiak je schopný:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia.

Stanoviť si kroky na dosiahnutie krátkodobých finančných cieľov.

Ročník: *piaty – šiesty*

Téma: Čo môžem urobiť lepšie (poznatie svojich silných a slabých stránok)

Čiastková kompetencia 4: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Žiak je schopný:

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Ročník: *siedmy – deviaty*

Téma: Počúvanie, vedenie dialógu, riešenie konfliktov

Čiastková kompetencia 5: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Žiak je schopný:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu. Charakterizovať pojem finanční spotrebiteľia.

Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (fejkov).

Ročník: siedmy – deviaty

Téma: Počúvanie, vedenie dialógu, riešenie konfliktov

Reflektovanie vplyvu masmédií - prosociálne vzory v masmédiách, kritické hodnotenie videoprodukcie a televíznych programov

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny. Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Ročník: siedmy – deviaty

Téma: Počúvanie, vedenie dialógu, riešenie konfliktov.

Rozvíjanie skromnosti (opak neprimeraného sebaoceňovania)

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

Žiak je schopný:

Identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní.

Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami. Uviest' príklad úspešných jedincov v ekonomickej oblasti.

Ročník: siedmy – deviaty

Téma: Reflektovanie vplyvu masmédií - prosociálne vzory v masmédiách, kritické hodnotenie videoprodukcie a televíznych programov

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia :

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Čiastková kompetencia : Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

Žiak je schopný:

Analyzovať súvislosť filantropie s osobným rozpočtom. Opísať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách.

Ročník: siedmy – deviaty

Téma: Reflektovanie vplyvu masmédií - prosociálne vzory v masmédiách, kritické hodnotenie videoprodukcie a televíznych programov

PREDMET: FYZIKA

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia:

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia : Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Žiak je schopný:

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

Ročník: Šiesty

Téma: Meranie objemu. Meranie dĺžky. Meranie hmotnosti

Ročník: 8

Téma: Zvyšovanie spotreby energie

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia: Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Čiastková kompetencia 6: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Žiak je schopný:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu. Charakterizovať pojem finanční spotrebiteľia.

Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (fejkov).

Ročník: 9

Téma: Elektrické spotrebiče v domácnosti

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny. Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Ročník: ôsmy

Téma: Zvyšovanie spotreby energie

4. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu.

Ročník: Siedmy

Téma: Výpočet tepla

PREDMET: OBČIANSKA NÁUKA

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia:

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Ročník: šiesty

Téma: Metódy merania sociálnych vzťahov v skupinách

Ročník: siedmy

Téma: Prirodený pohyb obyvateľstva na Zemi, migrácia
Občianska spoločnosť v našom súčasnom štáte

Ročník: ôsmy

Téma : Štát a jeho podstata, Funkcie štátu

Ročník: deviaty

Téma: Potreby a statky (Potreby a ich uspokojovanie, Statky)

Čiastková kompetencia 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

Ročník: siedmy

Téma: Sociálne a politické konflikty - vojny, terorizmus

Ročník: deviaty

Téma: Výrobný proces (Vstupy do výroby, Výstupy z výroby)

Čiastková kompetencia 3: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Žiak je schopný:

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

Ročník: ôsmy

Téma: Občianske právo,
Trestné právo

Ročník: deviaty

Téma: Sporenie, Osobné financie (Rozpočet, Osobný finančný plán, Hospodárenie v domácnosti) – rozširujúce učivo

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia:

Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.

Argumentovať na príkladoch úspešných jednotlivcov plánovanie vlastnej profesijnej cesty.

Ročník: siedmy

Téma: Samospráva ako prvok občianskej participácie

Ročník: ôsmy

Téma: Trestné právo,
Právne normy

Ročník: deviaty
Téma: Podnik a podnikanie,
Hospodárenie podniku,
Ako sa stať podnikateľom

Čiastková kompetencia 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Žiak je schopný:

Uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch. Opísať základné typy bankových produktov

Ročník: ôsmy
Téma: Právo na názor a informácie

Ročník: deviaty
Téma: Banky a sporiteľne,
Poistovne,
Produkty a služby bánk – rozširujúce učivo

Čiastková kompetencia 3: Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ

Žiak je schopný:

Vymedziť korupciu ako porušenie zákona (trestný čin). Vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí.
Uviesť príklady podvodov súvisiacich so zneužívaním verejných zdrojov.

Ročník: ôsmy
Téma: Trestné právo
Právne inštitúcie Slovenskej republiky

Ročník: deviaty
Téma: Peniaze a finančné inštitúcie v Slovenskej republike – Funkcie peňazí,
Euro v SR,
Štátny rozpočet

Čiastková kompetencia 4: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

Žiak je schopný:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia.
Stanoviť si kroky na dosiahnutie krátkodobých finančných cieľov

Ročník: deviaty
Téma: Sporenie, Osobné financie (Rozpočet, Osobný finančný plán, Hospodárenie v domácnosti) – rozširujúce učivo,
Produkty a služby bánk

Čiastková kompetencia 5: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Žiak je schopný:

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Ročník: ôsmy

Téma: Občianske právo – ochrana spotrebiteľov,
Právne inštitúcie SR

Ročník: deviaty

Téma: Produkty a služby bánk

Čiastková kompetencia 6: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Žiak je schopný:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu. Charakterizovať pojem finanční spotrebiteľia.

Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (fejkov).

Ročník: ôsmy

Téma: Občianske právo – ochrana spotrebiteľov,
Právne inštitúcie SR

Ročník: deviaty

Téma: Produkty a služby bánk

Sporenie

Poisťovne

Ochrana spotrebiteľa

Vplyv reklamy na spotrebiteľov

Práva spotrebiteľa v Európskej únii

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny. Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Ročník: deviaty

Téma: Potreby a statky

Vstupy do výroby

Produkty a služby bánk

Osobné financie, Osobný finančný plán

Sporenie

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

Žiak je schopný:

Identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní.

Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami. Uviesť príklad úspešných jedincov v ekonomickej oblasti.

Ročník: deviaty

Téma: Podnik a podnikanie,

Ako sa stať podnikateľom

Čiastková kompetencia 3: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Žiak je schopný:

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá)

Uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora).

Ročník: deviaty

Téma: Peniaze a funkcie peňazí, Stavebná sporiteľňa,

Poistovne

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia :

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Čiastková kompetencia 1: Vypracovať osobný finančný plán.

Žiak je schopný:

Vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov. Rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky

Opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - mýňanie, sporenie a spoluúčasť.

Diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu, (príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti

Poznať typy rozpočtov a ich odlišnosti (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny Vypočítať percentuálny podiel pripadajúci na hlavné kategórie výdavkov v rámci mesačného rodinného rozpočtu.

Charakterizovať hlavné prvky jednoduchého závetu.

Ročník: ôsmy
Téma: Občianske právo

Ročník: deviaty
Téma: Osobné financie, Osobný finančný plán,
Rodinný rozpočet,
Štátny rozpočet

Čiastková kompetencia 2: Popísať spôsob používania rôznych metód platenia.

Žiak je schopný:

Charakterizovať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií. Opísať moderné spôsoby platenia.

Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné), podľa technológie (s magnetickým prúžkom a čipom) a podľa spôsobu prevedenia (embosované, neembosované, virtuálne) Nájsť informácie z internetu o rôznych virtuálnych menách

Charakterizovať funkciu elektropeňažných inštitúcií.

Uviesť príklady použitia hotovostného a bezhotovostného platobného styku Vyhľadať trendy bezhotovostných operácií.

Ročník: ôsmy
Téma: Občianske právo – ochrana spotrebiteľov

Ročník: deviaty
Téma: Produkty a služby bánk,
Elektronické bankovníctvo,
Osobné financie,
Súčasná formy peňazí

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Žiak je schopný:

Opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH. Zhodnotiť vplyv ponuky a dopytu na tvorbu ceny a jej zmeny.

Uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze.

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov. Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.

Ročník: ôsmy
Téma: Občianske právo – ochrana spotrebiteľov,

Ročník: deviaty
Téma: Trhový mechanizmus, Trh,

Vplyv reklamy na spotrebiteľov,
Práva spotrebiteľa v Európskej únii

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Žiak je schopný:

Vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu. Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy.

Ročník: ôsmy

Téma: Funkcie štátu

Ročník: deviaty

Téma: Dane a daňová sústava,

Priame a nepriame dane – rozširujúce učivo,

Štátny rozpočet

Čiastková kompetencia 5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

Žiak je schopný:

Analyzovať súvislosť filantropie s osobným rozpočtom. Opísať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách.

Ročník: ôsmy

Téma: Občianske právo – ochrana spotrebiteľov,

Ročník: deviaty

Téma: Osobný finančný plán,

Vplyv reklamy na spotrebiteľa

5. Úver a dlh

Celková kompetencia:

Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Žiak je schopný:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Identifikovať platený a prijatý úrok.

Vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a význam nákupov na úver.

Ročník: ôsmy

Téma: Občianske právo – ochrana spotrebiteľov

Ročník: deviaty

Téma: Produkty a služby bánk, Osobné financie

Čiastková kompetencia 2:

Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.

Žiak je schopný:

Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie

Ročník: ôsmy

Téma: Občianske právo – ochrana spotrebiteľov

Ročník: deviaty

Téma: Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike,

Banky a sporiteľne,

Práva spotrebiteľov v Európskej únii

Čiastková kompetencia 3: Mat' základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.

Žiak je schopný:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov

Identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie.

Ročník: deviaty

Téma: Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike,

Banky a sporiteľne,

Produkty a služby bánk

6. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia:

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu.

Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele.

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“.

Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie.

Ročník: deviaty

Téma: Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike,

Banky a sporiteľne, Sporenie

Čiastková kompetencia 2: Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.

Žiak je schopný:

Vysvetliť, ako sa môže meniť hodnota investície.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť investičné alternatívy.

Žiak je schopný:

Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom.

Uviesť spôsoby využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti)

Ročník: deviaty

Téma: Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike,
Banky a sporiteľne,
Produkty a služby bánk, Druhy poistenia

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi.

Žiak je schopný:

Opísať úlohu Fondu ochrany vkladov.

Opísať rozdiel medzi pobočkou zahraničnej banky a dcérskou spoločnosťou.

Ročník: deviaty

Téma: Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike,
Banky a sporiteľne,
Produkty a služby bánk,
Druhy poistenia

7. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia :

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Žiak je schopný:

Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť.

Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Ročník: deviaty

Téma: Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike, Druhy poistenia

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením.

Žiak je schopný:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia.

Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Ročník: deviaty

Téma: Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike, Druhy poistenia

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie.

Žiak je schopný:

Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Rozoznať jednotlivé hlavné typy poistenia motorových vozidiel.

Uviesť príklady, na ktoré sa vzťahuje havarijné poistenie vozidla a povinné zmluvné poistenie vozidla.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením bytu, resp. domu a poistením jeho zariadenia.

Ročník: deviaty

Téma: Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike, Druhy poistenia

PREDMET: MATEMATIKA

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia:

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb

Ročník: Piaty

Téma: Počítanie s eurami a centami

Zaokrúhľovanie prirodzených čísel (zaokrúhľovanie v bežnom živote – obchod)

Čiastková kompetencia 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

Ročník: ôsmy

Téma: Plánovitý zber údajov a ich systemizácia pri jednoduchých a primeraných experimentoch (spracovať, plánovite a systematicky zhromažďovať a triediť údaje)

Čiastková kompetencia 3: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Žiak je schopný:

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

Ročník: piaty

Téma: Počítanie s eurami a centami

Zaokrúhľovanie prirodzených čísel (nakupovanie v obchode)

Ročník: šiesty

Téma: Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie – čítanie údajov z tabuľky, zhromažďovanie a triedenie dát

Ročník: siedmy

Téma: Riešenie slovných úloh a podnetových úloh.

Ročník: ôsmy

Téma: Objemy a povrchy telies - slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života – výpočet materiálu)

Ročník: deviaty

Téma: Objemy a povrchy telies - slovné úlohy z praxe

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia:

Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.

Argumentovať na príkladoch úspešných jednotlivcov plánovanie vlastnej profesijnej cesty.

Ročník: piaty

Téma: Počítanie s eurami a centami

Ročník: siedmy

Téma: Percentá - sporenie

Čiastková kompetencia 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Žiak je schopný:

Uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch. Opísať základné typy bankových produktov.

Ročník: piaty

Téma: Zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov

Ročník: siedmy

Téma: Percentá – istina, úrok, pôžička, úver, sporenie

Ročník: ôsmy

Téma: Celé čísla – slovné úlohy – mínusové konto

Ročník: deviaty

Téma: Vytváranie predstavy o veľmi veľkých a veľmi malých číslach – čísla v bankovníctve

Čiastková kompetencia 4: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

Žiak je schopný:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia.

Stanoviť si kroky na dosiahnutie krátkodobých finančných cieľov

Ročník: siedmy

Téma: Percentá – sporenie, úvery, jednoduché úrokovanie

Ročník: deviaty

Téma: Štatistika – Domácnosť a rozpočet

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny. Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Ročník: šiesty

Téma: Desatinné čísla – slovné úlohy – výdavky v rodine

Ročník: siedmy

Téma: Percentá – slovné a podnetové úlohy (sporenie, pôžička, úrok)

Ročník: Ôsmy

Téma: Slovné úlohy – kontextové a podnetové - mzda

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

Žiak je schopný:

Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami. Uviesť príklad úspešných jedincov v ekonomickej oblasti.

Ročník: siedmy

Téma: Pomer – rozdelenie mzdy v pomere (podľa vykonanej práce)

Čiastková kompetencia 3: Identifikovať zdroje osobných príjmov.

Žiak je schopný:

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá)

Uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora).

Ročník: šiesty

Téma: Desatinné čísla - slovné úlohy – príjmy v rodine

Ročník: siedmy

Téma: Percentá – zisk, hrubá a čistá mzda

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia :

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Čiastková kompetencia 1: Vypracovať osobný finančný plán.

Žiak je schopný:

Vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov. Rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky

Opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - míňanie, sporenie a spoluúčasť.

Diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu, (príjmy, výdavky a úspory). Zostaviť rozpočet domácnosti

Poznať typy rozpočtov a ich odlišnosti (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny. Vypočítať percentuálny podiel pripadajúci na hlavné kategórie výdavkov v rámci mesačného rodinného rozpočtu.

Ročník: piaty

Téma: Slovné a kontextové úlohy – plánujeme výlet

Ročník: šiesty

Téma: Desatinné čísla – slovné úlohy (príjmy a výdavky v domácnosti a jednotlivca

Ročník: siedmy

Téma: Percentá - mesačné výdavky v rodinnom rozpočte

Ročník: ôsmy

Téma: Zobrazenie skupín údajov, tvorba grafov a diagramov (zaznamenávať a usporadúvať údaje do tabuľky, znázorniť údaje diagramom)

Ročník: deviaty

Téma: Štatistické prieskumy, triedenie

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Žiak je schopný:

Opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH. Zhodnotiť vplyv ponuky a dopytu na tvorbu ceny a jej zmeny.

Uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze.

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov. Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.

Ročník: šiesty

Téma: Diagramy, tabuľky - práca s letákom, vyhľadávanie výhodných cien

Ročník: siedmy

Téma: Percentá - daň z príjmu, DPH

Ročník: ôsmy

Téma: Objemy, povrchy - kontextové a podnetové úlohy z praxe - porovnávanie ponúk

Ročník: deviaty

Téma: Objemy, povrchy- kontextové a podnetové úlohy z reálneho života – porovnávanie rôznych ponúk

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Žiak je schopný:

Vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu. Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy.

Ročník: siedmy

Téma: Percentá – hrubá a čistá mzda, daň z príjmu, DPH

5. Úver a dlh

Celková kompetencia:

Udržanie výhodnosti, požíčovanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Žiak je schopný:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie.

Vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a význam nákupov na úver.

Ročník: siedmy

Téma: Percentá - úrok, jednoduché úročenie

Čiastková kompetencia 3: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.

Žiak je schopný:

Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov

Identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie.

Ročník: Ôsmy

Téma: Zobrazenie skupín údajov, tvorba grafov a diagramov.

6. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia:

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

Žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu.

Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele.

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“.

Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie.

Ročník: siedmy

Téma: Percentá - Ako a kde si budem sporiť

Čiastková kompetencia 2: Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.

Žiak je schopný:

Vysvetliť, ako sa môže meniť hodnota investície.

Ročník: siedmy

Téma: Percentá - jednoduché úrokovanie

7. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia :

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením.

Žiak je schopný:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia.

Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Ročník: siedmy

Téma: percentá – mzda, zrážky zo mzdy

PREDMET: INFORMATIKA

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia:

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.

Ročník: siedmy

Téma: Informácie okolo nás – tabuľkový kalkulátor

Čiastková kompetencia 2: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Žiak je schopný:

Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

Ročník: siedmy

Téma: Informácie okolo nás – tabuľkový kalkulátor

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia

Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.

Argumentovať na príkladoch úspešných jednotlivcov plánovanie vlastnej profesijnej cesty.

Ročník: siedmy

Téma: Informácie okolo nás – posúdiť spoľahlivosť získaných informácií

Čiastková kompetencia 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

Žiak je schopný:

Uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch. Opísať základné typy bankových produktov

Ročník: siedmy

Téma: Informácie okolo nás – posúdiť spoľahlivosť získaných informácií

Ročník: ôsmy

Téma: Princípy fungovania IKT

Ročník: deviaty

Téma: Informácie okolo nás – spracovanie grafických informácií

Čiastková kompetencia 3: Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ

Žiak je schopný:

Uviesť príklady podvodov súvisiacich so zneužívaním verejných zdrojov.

Ročník: piaty

Téma: Informačná spoločnosť – legálny, nelegálny softvér

Ročník: siedmy

Téma: Informácie okolo nás – bezpečnosť na internete

Ročník: ôsmy

Téma: Komunikácia prostredníctvom IKT - vyhľadávanie a spracovanie informácií

Ročník: deviaty

Téma: Informácie okolo nás – počítačová kriminalita

Čiastková kompetencia 4: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Žiak je schopný:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu. Charakterizovať pojem finanční spotrebiteľia.

Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (fejkov).

Ročník: siedmy

Téma: Informácie okolo nás – vyhľadávanie informácií

Ročník: ôsmy

Téma: Komunikácia prostredníctvom IKT - vyhľadávanie a spracovanie informácií

Ročník: deviaty

Téma: Informácie okolo nás – on-line nákup

PREDMET: SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia:

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb

Ročník: ôsmy

Téma: Debata, diskusia, polemika

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia:

Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

Žiak je schopný:

Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.

Argumentovať na príkladoch úspešných jednotlivcov plánovanie vlastnej profesijnej cesty.

Ročník: deviaty

Téma: Úvaha

Čiastková kompetencia 2:   Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Žiak je schopný:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu. Charakterizovať pojem finanční spotrebiteľia.

Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov.

Uviesť príklady falšovaných tovarov (fejkov).

Ročník: deviaty

Téma: Úradný list – objednávka, reklamácia, sťažnosť, žiadosť

3. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia :

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Čiastková kompetencia 1: Popísať spôsob používania rôznych metód platenia.

Žiak je schopný:

Charakterizovať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií. Opísať moderné spôsoby platenia.

Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné), podľa technológie (s magnetickým prúžkom a čipom) a podľa spôsobu prevedenia (embosované, neembosované, virtuálne) Nájst' informácie z internetu o rôznych virtuálnych menách

Charakterizovať funkciu elektropeňažných inštitúcií.

Uviesť príklady použitia hotovostného a bezhotovostného platobného styku Vyhľadať trendy bezhotovostných operácií.

Ročník: siedmy

Téma: Poštový peňažný poukaz

Čiastková kompetencia 2 : Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

Žiak je schopný:

Opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH. Zhodnotiť vplyv ponuky a dopytu na tvorbu ceny a jej zmeny.

Uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze.

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov. Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.

Ročník: piaty

Téma: E-mail, sms, plagát, inzerát

Ročník: šiesty

Téma: Reklama

PREDMET: GEOGRAFIA

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia:

Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Ročník: šiesty

Téma: Austrália-najmenší svetadiel a kontinent

USA- najvyspelejší štát sveta, stredná a južná Amerika

Ročník: siedmy

Téma: Obyvateľstvo Afriky a Ázie

Čiastková kompetencia 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

Žiak je schopný:

Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí

Osvojiť si základné etické súvislosti problematiky bohatstva, chudoby a dedenia chudoby.

Popísať fungovanie problematiky jednotlivca, rodiny a štátu v ekonomickej oblasti

Ročník: šiesty

Téma: Austrália-najmenší svetadiel a kontinent

USA- najvyspelejší štát sveta, stredná a južná Amerika

Ročník: siedmy

Téma: Obyvateľstvo Afriky a Ázie

2. Úver a dlh

Celková kompetencia

Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Žiak je schopný:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Identifikovať platený a prijatý úrok.

Vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky.

Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a význam nákupov na úver.

Ročník: ôsmy

Téma: Obyvateľstvo Európy

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť.

Žiak je schopný:

Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie

Ročník: šiesty

Téma: USA- najvyspelejší štát sveta, stredná a južná Amerika

Ročník: siedmy

Téma: Obyvateľstvo Afriky a Ázie

Ročník: ôsmy

Téma: Južná Európa Stredná Európa (Slovensko) , Východná Európa,Západná Európa

3. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia:

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia : Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi.

Žiak je schopný:

Opísať úlohu Fondu ochrany vkladov.

Opísať rozdiel medzi pobočkou zahraničnej banky a dcérskou spoločnosťou.

Hospodárska kríza.

Ročník: ôsmy

Téma: Metropoly Európy

Južná Európa Stredná Európa (Slovensko) , Východná Európa,
Západná Európa

4. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia :

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

Čiastková kompetencia : Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Žiak je schopný:

Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť.

Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením. Uviesť základné druhy poistenia. Zohľadniť vplyv finančných kríz na hospodárenie jednotlivca a rodiny.

Ročník: piaty

Téma: Ohnivé miesta na Zemi, zemetrasenie, činnosť vody a vetra .

Ročník: ôsmy

Téma: Obyvateľstvo Európy

Ročník: deviaty

Téma: Hospodárstvo

Cestovný ruch